

Motion till riksdagen 2020/21:4074

av **Camilla Brodin m.fl. (KD)**

med anledning av prop. 2020/21:188 Moderna tillståndsprocesser för elnät

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma till riksdagen med uppföljande förslag i syfte att förkorta projekttiden för elnät och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvidga villkoren för omedelbar giltighet av beslut och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tillfällig förlängning när en ansökan avslås eller avvisas och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ändring av nätkoncession för linje och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förtydligande av ledningsrättsförrättning och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I propositionen föreslås ändringar i bl.a. ellagen som syftar till att det ska bli enklare att bygga ut elnätet i Sverige och att tillståndsförfarandena ska bli mindre resurskrävande för både elnätsföretagen och för de berörda myndigheterna.

Som en övergripande ansats är alla åtgärder som kan vidtas för att underlätta underhåll respektive byggnation av elnät av godo. Sverige står inför stora investeringar av både elproduktionsförmåga och överföringskapacitet. Det handlar om reinvesteringar och nybyggnation i en skala som vårt land inte varit i närheten av på många årtionden.

Propositionen tar sin utgångspunkt i en utredning som har genomförts på ett gediget sätt. Det är grundliga genomgångar och genomarbetade analyser. Det lämnas sammantaget ett flertal förslag på förbättringar och förenklingar som i viss mån lever upp till ambitionen att modernisera lagstiftningen. Kristdemokraterna ställer sig i huvudsak bakom propositionen.

Frågan är dock om de förändringar som föreslås bär så långt som vi skulle behöva komma. Kristdemokraterna ser att regeringen med föreliggande proposition tar flera steg åt rätt håll men vi tror att det finns mer att göra för att förkorta ledtiderna mer påtagligt.

Ett första exempel på en fråga som inte har blivit utredd tillräckligt är markåtkomst. En lösning skulle kunna vara om nätmyndigheten i stället för länsstyrelsen prövade frågan om tillträde för förundersökning. Detta är en fråga som förtjänar att utredas närmare för att se om det finns uppenbara fördelar om ett lagkraftvunnet koncessionsbeslut automatiskt skulle innebära tillträde till marken för att detaljprojektera.

Ett andra exempel där det krävs en fördjupad analys är samhällsekonomin rörande investeringar i transmissionsnätet. Regeringen är uppmärksam på denna fråga men det finns befogade frågetecken kring hur utfallet kan bli och detta är något som bör återkomma till riksdagen.

Denna mer övergripande oro för om propositionens förslag verkligen leder till kortade projekttider delas av flera remissinstanser. Det finns också en berättigad oro hos både myndigheter och domstolar för vilka konsekvenser lagförslagen kan få och detta är också en anledning till att regeringen bör återkomma till riksdagen. Mot denna bakgrund vill därför Kristdemokraterna att regeringen återkommer med uppföljande förslag som tydligt visar att vi kan korta projekttiderna för elnät och skapa större resurseffektivitet i både tid och pengar. Detta bör ges regeringen till känna.

När det gäller förslaget i avsnitt 5.2 om omedelbar giltighet stöder Kristdemokraterna inriktningen. Propositionens föreslagna formulering snävar in för mycket så att det inte lär bli någon större skillnad mot dagens situation.

Därför vill vi utvidga skrivningen till att i stället omfatta ”en ledning av mindre omfattning eller med begränsad påverkan på motstående intressen”, för att på så sätt möjliggöra för nätmyndigheten att fatta beslut om verkställighetsförordnande även i större projekt där det inte finns några starka motstående intressen. Detta bör ges regeringen till känna

I avsnitt 8.2 om tillfällig förlängning när en ansökan avslås eller avvisas föreslår propositionen att prövningsmyndigheten ska få besluta att nätkoncession ska fortsätta att gälla under den tid som behövs för att ledningen ska kunna tas ur bruk utan att det påverkar elförsörjningen. Tiden ska få bestämmas till mer än fem år från dagen för beslutet endast om det finns särskilda skäl.

Detta är ett steg åt rätt håll men mot bakgrund av att sådana beslut regelmässigt brukar bli överklagade vore det lämpligt att räkna tidpunkten från när Energimarknadsinspektionens beslut fick laga kraft snarare än tidpunkten då det meddelades. Detta bör ges regeringen till känna.

I avsnitt 9 behandlas villkor om hur och när prövningsmyndigheten ska få ändra en nätkoncession för linje på ansökan av nätkoncessionshavaren. En enklare ordning att pröva ändringar skulle leda till minskad administration för nätföretagen och prövningsmyndigheten och i många fall kortare prövningstider. Förutom att de berörda projekten skulle bli lättare att genomföra skulle också resurser frigöras till mer komplicerade projekt. Kristdemokraterna instämmer i denna ambitionsförflyttning.

Men även på denna punkt går det att ifrågasätta om det inte vore möjligt att förenkla ytterligare något. Det bör förtydligas att det är enbart förändringens lämplighet som ska prövas, inte hela anläggningen. Dessutom är det en onödigt hög administrativ ribba att kräva en ansökan; det borde i stället räcka med en anmälan. Miljöbalkens bestämmelser

skulle kunna stå som förebild när regelverket kring detta byggs upp. Detta bör ges regeringen till känna.

Slutligen i avsnitt 19 där ledningsrättsförrättning behandlas gör regeringen inte en tillräckligt tydlig markering att Energimarknadsinspektionen inte ska behöva ge medgivande till att lantmäterimyndigheten inleder förrättning. Detta bör ges regeringen till känna.

Camilla Brodin (KD)

Larry Söder (KD)

Magnus Oscarsson (KD)

Magnus Jacobsson (KD)

Kjell-Arne Ottosson (KD)